

Населення Америки. Урбанізаційні процеси. Система розселення. Працересурсний потенціал

1. Пригадайте, хто такі метиси, мулати, креоли, самбо. 2. Поясніть, як європейська колонізація регіону вплинула на формування та розселення населення Америки.

1. ПРИРОДНИЙ РУХ НАСЕЛЕННЯ ТА МІГРАЦІЇ.

Відтворення населення в США й Канаді характеризується невисокими показниками народжуваності, яка не набагато перевищує смертність. Латинській Америці притаманні високі показники народжуваності й темпи приросту населення на тлі збільшення загальної тривалості життя.

Абсолютна більшість сучасних жителів Америки є нащадками емігрантів із Європи та Африки. Сьогодні найбільші потоки мігрантів в Америці спрямовані до США й Канади. Уряд США намагається обмежувати міграцію з країн Південної та Центральної Америки й Карибського басейну й перш за все з Мексики.

Поясніть, чому уряд США намагається обмежувати міграцію.

Для багатьох країн Америки характерними є й внутрішні переміщення населення, а населення США взагалі найактивніше у світі щодо внутрішніх міграцій. Американці постійно переїжджають зі штату в штат, із міста до міста в пошуках кращих умов роботи, вищої зарплати, комфортнішого клімату, дешевшого житла тощо. Досить мобільним є населення Бразилії, де відбувається освоєння внутрішніх районів. Тут з'являються нові робочі місця, які займають переселенці переважно зі сходу країни.

Пригадайте, що таке маятникова міграція.

Маятникові міграції найбільш характерні для Нью-Йорка, Лос-Анджелеса, Сан-Франциско, Бостона, Мехіко, Сан-Паулу, Ріо-де-Жанейро, Буенос-Айреса та інших великих міст регіону. Жити в комфортних умовах субтропіків, а працювати там, де є високооплачувана й престижна робота, вважається одним з елементів суспільної культури американців.

2. НАСЕЛЕННЯ.

Для регіону Америка характерні два типи відтворення населення, тому тут поширені два типи його вікової структури. У Латинській Америці велика частка дітей, що іноді сягає 40%. Водночас тут порівняно мало людей похилого віку — близько 10%. У США й Канаді частка дітей менша за 20%, а літні люди становлять понад 15% населення. У регіоні навіть сформувалися так звані «блакитні зони», наприклад, у США це община Лома Лінда в Каліфорнії, у Коста-Риці — півострів Нікоя. Тут зосереджена значна кількість людей, які досягають віку 90—100 років.

Знайдіть у додаткових джерелах інформацію про «місто пенсіонерів» США Сан-Сіті та поділіться нею на одному з уроків.

В Америці переважають жінки. Це пов'язано з більшою тривалістю їхнього життя. Співвідношення чоловічого й жіночого населення в міській та сільській місцевостях у

США й Канаді, а також у країнах Південної Америки суттєво відрізняється. У розвинених країнах у селах більше чоловіків, оскільки тут є для них високо механізована робота. Жінки переселяються до міст переважно для роботи у сфері послуг. У багатьох країнах Південної Америки в селах переважають жінки, які виконують важку ручну роботу. Чоловіки приїжджають до міст у пошуках роботи, але інколи поповнюють лави бездомних і безробітних.

Проаналізуйте дані таблиці, порівняйте показники, що характеризують Америку та інші регіони. Зробіть відповідні висновки.

Таблиця

ХАРАКТЕРИСТИКА НАСЕЛЕННЯ РЕГІОНІВ СВІТУ (СЕРЕДНІ ПОКАЗНИКИ)

Регіон	Кількість населення, осіб	Щорічні зміни, %	Чисті зміни, осіб	Густота, осіб/км ²	Мігранти, осіб	Середній вік, років	Рівень урбанізації, %	Світова частка населення, %
Азія	4 504 428 373	0,94	41 751 642	145	-1096905	30	49	59,7
Африка	1 256 268 052	2,55	31187515	42	-655581	19	40,2	16,6
Європа	742 073 853	0,08	626695	34	810747	42	74,2	9,8
Південна та Центральна Америка і Карибський басейн	645 593 253	1,02	6544614	32	-368531	29	80	8,6
Північна Америка	361 207811	0,73	2614001	19	1 128 272	38	83,3	4,8
Океанія	40 690 786	1,43	573 354	3	181 999	33	70,4	0,5

3. СИСТЕМА РОЗСЕЛЕННЯ. УРБАНІЗАЦІЯ.

В останні десятиліття в Америці активно відбувалися процеси урбанізації. Практично всі країни охопили інтенсивні міграційні процеси переселення із сіл до міст. Сформувалася велика кількість міст-мільйонерів, міських агломерацій та мегалополісів.

У США — це мегалополіси Босваш (Бостон—Вашингтон, Приатлантичний) із населенням понад 52 млн осіб, Сан-Сан (Сан-Дієго—Сан-Франциско, Притихоокеанський) — 24 млн осіб, Чіпітс (Чикаго—Піттсбург, Приозерний) — 55 млн осіб.

Найбільшими міськими агломераціями світу є Мехіко, Сан-Паулу, Нью-Йорк, Ріо-де-Жанейро. Венесуела та Уругвай належать до найбільш урбанізованих країн світу.

Швидкі темпи урбанізації в країнах Південної, Центральної Америки та Карибського басейну спричинили багато проблем. В умовах тропічного клімату багато людей живе в нетрях, а то й просто на вулиці. Така урбанізація називається хибною.

Пригадайте, чому виникає хибна урбанізація.

Кількість населення Америки швидко зростає. Виникають нові населені пункти. Формуються системи розселення, у яких виділяються ядра, що є організуючими центрами. Сьогодні це найбільші багатофункціональні міста.

Проаналізуйте, як змінилися статистичні дані щодо кількості населення світу та Америки від часу друку підручника (worldometers.info/world-population/#region).

4. ПРАЦЕРЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ.

Для розвитку будь-якого суспільства важливими є молоді високоосвічені люди працездатного віку, які можуть швидко пристосовуватися до змін в економіці та суспільстві. В Америці можна виділити два субрегіони щодо забезпеченості працересурсним потенціалом. Це США й Канада, які внаслідок старіння населення не здатні забезпечити себе відповідним до потреб економіки ЕАН, і країни Південної Америки, які мають надлишок переважно некваліфікованих трудових ресурсів.

Пропонуючи високі стандарти оплати кваліфікованої робочої сили, США й Канада вербують її по всьому світу. Південна Америка забезпечує розвинені країни молодими, переважно низькокваліфікованими працівниками, що виконують малооплачувану роботу.

ВИСНОВКИ

- Більшість сучасних жителів Америки — нащадки емігрантів із Європи й Африки. Для багатьох країн характерні зовнішні та внутрішні міграції.
- У США та Канаді природний рух населення має низькі показники смертності, невисокі показники народжуваності, значну тривалість життя. Для Південної Америки характерні високі показники народжуваності й приросту населення на тлі зниження смертності й збільшення загальної тривалості життя.
- В Америці поширені два типи вікової структури населення: у Південній Америці велика частка дітей, у США й Канаді значна частка літніх людей із переважанням у статевій структурі жінок.
- Активні процеси урбанізації спричинили в країнах Південної Америки хибну урбанізацію.
- США й Канада внаслідок старіння населення не здатні забезпечити себе трудовими ресурсами, а країни Південної Америки мають надлишок переважно некваліфікованих трудових ресурсів.

ЗАПИТАННЯ ТА ЗАВДАННЯ

1. Знайдіть на карті світу найбільші міста Америки. За додатковими джерелами підготуйте інформацію про одне з них.

2. За допомогою атласу порівняйте рівні й темпи урбанізаційних процесів, форми сільського розселення в окремих країнах Америки.

3. Порівняйте забезпеченість трудовими ресурсами країн Північної та Південної Америки, зробіть відповідні висновки.

4. За допомогою фізичної карти Америки вкажіть території, що заселені густо й слабо, поясніть вплив природних умов на нерівномірність розселення населення.